

# Egyszerűen magyar – avagy magyar állampolgárrá válás egyszerűbben

LUDÁNYI Ágnes<sup>1</sup>

*Az „egyszerűsített” honosítás elsődleges célja a magyar állampolgárság könnyebb megszerzésének biztosítása, főként a kisebbségben élő magyarok számára, bár az alanyi kör 2013-ban kibővült a nem magyar származású személyekre is. Az „egyszerűsített” honosítási eljárás teljes körű ismerete magában foglalja az előzményeket is, valamint a törvénymódosítást és az eljárást, s nem utolsósorban annak eredményeit.*

**Kulcsszavak:** honosítás, kisebbségben élők, törvénymódosítás

## Bevezetés és külföldi kitekintés

Az „egyszerűsített” honosítási eljárás legfőbb célja lehetőséget adni a 20. századi határmódosítások során Magyarországtól elszakított területeken és a világ más területein élő magyaroknak és leszármazottaiknak arra, hogy egy egyszerűsített és gyorsított eljárás során magyar állampolgárrá váljanak.<sup>2</sup> Nem jogi fogalom, csupán a hétköznapi életben elterjedt kifejezés, amely annak érdekében alakult ki, hogy ezt az eljárástípust ne keverjük a kedvezményes honosítás egyéb formáival. A 2010. augusztus 20-tól érvényes törvénymódosítás 2011. január 1-től hatályos,<sup>3</sup> e naptól biztosít lehetőséget a gyorsított állampolgársági eljárás kérelmezésére.

Fontos szem előtt tartani, hogy nem hazánk volt az első ország, amely könnyítette az állampolgárság megszerzését. Például a hazánkkal szomszédos Románia azoknak kínálja fel az állampolgárságot, akik a múltban akaratuk ellenére veszítették el azt,<sup>4</sup> mint például a moldovai román származású személyek.<sup>5</sup> Csehországban 2014 januárjától érvényes a kettős állampolgárságot engedélyező törvény, amelynek fő célja megkönnyíteni a cseh állampolgárság felvételét a Cseh Köztársaság volt állampolgárai, valamint az Európai Unió, az Európai Gazdasági Közösség és Svájc állampolgárai számára.<sup>6</sup> De Franciaország szintén egyszerűsítette az eljárást, s a volt gyarmatai számára él ked-

1 LUDÁNYI Ágnes, harmadéves hallgató, NKE Rendészettudományi Kar, a Szent György Szakkollégium tagja  
Ágnes LUDÁNYI, 3rd-year student, member of the Szent György College for Advanced Studies, Faculty of Law Enforcement, National University of Public Service  
ludagness@gmail.com

2 Dr. Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes a törvény kapcsán elmondott beszéde.

3 Lőrincz-Parragi (2013) 31–32.

4 Ismét könnyítették az állampolgárság-szerzést.

5 Román állampolgárság öt hónap alatt.

6 Csehország engedélyezi a kettős állampolgárságot.

vezményekkel, Portugália pedig például a portugál nyelvű államok polgárait részesíti előnyben.<sup>7</sup> Az említett példák kitűnően tükrözik, hogy az „egyszerűsített” honosítás bevezetését megelőzően Magyarországnak volt lehetősége a más országok által megalakított jogszabályok pozitív és negatív következményeinek elemzésére.

## A magyar állampolgárság

Az állampolgárság olyan jogi kapcsolat, amely az egyént ahhoz az államhoz köti, amelytől az állampolgárságát kapta. Kapcsolatuk hierarchikus, az állammal szemben az egyén alárendelt viszonyban van. Jogokat kap, viszont bizonyos kötelezettségek is terhelik. Az állam kötelezettsége az egyén jogainak biztosítása. Az ENSZ alapokmánya és az Emberi jogok egyetemes nyilatkozata kimondja, hogy mindenkinek joga van valamely állam állampolgárságához, illetve önkényesen senki sem fosztható meg az állampolgárságától.

Egyetemes szinten az állampolgárság mint jogintézmény a polgári forradalmak idején született meg. Hazánkban a 18. század utolsó évtizedében jelentkeztek az első törekvések a bevezetésére. Az első állampolgárságot szabályozó magyar jogszabály az 1879. évi L. törvénycikk volt.<sup>8</sup> Jelenleg az 1993. évi LV. törvény hatályos, amely a negyedik jelentősebb magyar állampolgársági jogszabály.

## A magyar állampolgárrá válás módjai

Az emberek többsége születéssel szerzi meg az állampolgárságát, függetlenül attól, hogy az adott ország a keletkeztetést területi elv (*ius soli*) vagy vérségi elv (*ius sanguinis*) alapján szabályozza. Az állampolgárság megszerzésének további formája a honosítás, a visszahonosítás és a nyilatkozattétel.<sup>9</sup> Tehát míg valaki jogszabály erejénél fogva automatikusan megszerzi az állampolgárságát, mások kérelmezik azt. A magyar állampolgárság szintén keletkeztethető vagy megszerezhető.

## Keletkezése születéssel

Alaptörvényünk G cikke szerint megszületésével minden magyar állampolgár gyermeke szintén magyar állampolgár lesz.<sup>10</sup> Az 1993. évi LV. törvény szerint a keletkezés megállapításakor a polgári törvénykönyv leszármazásra, illetőleg az apai és anyai jogállásra vonatkozó rendelkezései alkalmazandók.<sup>11</sup> A nem magyar szülő gyermekének magyar állampolgársága a születése napjára visszaható hatállyal keletkezik, feltéve, hogy a kettőjük közötti, leszármazáson alapuló egyenes ági rokoni kapcsolat a gyermek születését követően valósult meg. Továbbá ellenkező bizonyítással magyar állampolgár a Ma-

7 Halász (2009) 139–140.

8 Liskayné (2000) 14.

9 Halász (2009) 133.

10 Magyarország Alaptörvénye, G cikk

11 2013. évi V. törvény, X. cím

gyarországon lakóhellyel rendelkező hontalan szülők hazánkban született gyermeke, valamint az ismeretlen szülők Magyarországon talált gyermeke is.<sup>12</sup> Magyarországon főszabályként a *ius sanguini* elv érvényesül, a született gyermek állampolgárságát tekintve az a meghatározó, hogy szülei állampolgársági szempontból milyen státuszúak. Azonban atipikusan a *ius soli* elv is lehet elsődleges, például amennyiben a szükséges jogszabályi feltételek fennállnak, a nem magyar állampolgárságú szülők gyermeke is magyar állampolgár.

## Megszerzése honosítással vagy nyilatkozattétellel

Honosítási kérelmet az a személy nyújthat be, aki korábban nem volt magyar állampolgár, emellett a különböző törvényi kritériumoknak eleget tesz. Aki az általános honosítását indítványozza, a kérelem benyújtását megelőzően legalább nyolc évig köteles Magyarországon lakni. A kedvezményes honosítást igénylő ügyfél esetében ez az időtartam lecsökken öt vagy három évre. Öt év a kötelező tartózkodási idő, amennyiben a személy Magyarországon született vagy kiskorában itt élt. Három évre abban az esetben csökken le, ha a kérelmező három éve házasságot kötött magyar állampolgárral, s amennyiben házasságuk véget ért, az társa halálával történt; nem lépett házasságra magyar állampolgárral, azonban kiskorú gyermeke magyar állampolgár; magyar állampolgár fogadta örökbe; magyar hatóság elismerte menekültként; esetleg hontalan. Végül a magyar állampolgár által örökbefogadott kiskorú lakóhelytől függetlenül honosítható, esetében nem feltétel a magyarországi lakóhellyel való rendelkezés. Ezenfelül minden fentebb említett esetben kritérium, hogy a kérelmező személy a magyar jog szerint büntetlen előélettel rendelkezzen, és a kérelem elbírálásakor ne legyen folyamatban ellene magyar büntetőeljárás. Továbbá megélhetéssel és lakhatással kell rendelkeznie hazánkban, valamint honosítása nem sértheti a köz- és nemzetbiztonságot. Feltétel ezenkívül az eredményes vizsgatétel alkotmányos alapismeretekből, magyar nyelven. Kivételes esetben a kérelmező mentesülhet ez utóbbi alól, ha az okát hitelt érdemlően igazolja.<sup>13</sup> Ezen honosítási kérelmek esetében a magyar állampolgárság megszerzéséhez az ügyfélnek számos kritériumnak kell megfelelnie, amelyek egyike sem hiányozhat az állampolgárság igényléséhez. Azon kérelmezők esetében, akik korábban nem találkoztak a magyar kultúrával, nyelvvel vagy jogrendszerrel, érthető, hogy a törvényalkotó ilyen szintű feltételeket állít az állampolgárság megszerzéséhez. Azonban vannak olyan személyek, akik más állam polgáraként éltek korábban, ámde a magyarsághoz tartoznak, ismerik a nyelvet, ápolják a kultúrát. Ők nem mások, mint a kisebbségben élő magyarok. Esetükben nem szükséges ilyen szigorú feltételek állítása. Ezen okból alkották meg az „egyszerűsített” honosítást bevezető törvénymódosítást.

Visszahonosítást az a személy kérelmezhet, aki egykor már volt magyar állampolgár, de ezen jogcíme valamilyen okból megszűnt.<sup>14</sup> Mindazok, akiket elbocsátottak,

12 1993. évi LV. törvény, 3. § (2)–(3)

13 Uo. 4. § (1)–(2)

14 Uo. 5. §

állampolgárságuktól megfosztottak vagy bizonyos rendeletek alapján elveszítették azt, nyilatkozat megtételével visszaszerezhetik. Továbbá tizenkilencedik életévének betöltéséig az a legalább öt éve hazánkban élő külföldi személy is, aki születése idején Magyarországon lakóhellyel rendelkező külföldi szülőktől született, de állampolgárságukat nem kapta meg, ezáltal születésétől kezdve hontalan. Emellett az is benyújthat nyilatkozatot, aki 1957. október 1. előtt született magyar állampolgárságú édesanya, azonban nem magyar állampolgárságú édesapa gyermekeként.<sup>15</sup>

## Miért egyszerűsítették a honosítási eljárást?

Az egyik legjelentősebb indok Trianonra vezethető vissza. Az I. világháborút követően megfogalmazott trianoni békeszerződést hazánk 1920. június 4-én írta alá.<sup>16</sup> Becikkezéséről az 1921. évi XXXIII. törvénycikk ír.<sup>17</sup> A történelmi Magyarország területe ekkor 283 ezerről 93 ezer km<sup>2</sup>-re csökkent, népessége pedig 18,2 millióról 7,6 millió főre.<sup>18</sup> Ezzel közel 3,5 millió magyart szakítottak el az országtól, akiket ezután számos nehézség ért. A szomszédos államok törekedtek az erőszakos asszimilációjukra, többek között korlátozták a magyar nyelvhasználatot is. A 20. század során magyarok százezrei menekültek anyaországukba, azonban rengetegen rekedtek más államokban, ahol őket továbbra is atrocitások érték. Ausztrián kívül szinte az összes szomszédos ország megpróbálta elérni, hogy jóval kevesebb magyar jusson a fennhatósága alá tartozó egy-egy vidékre.

Nem elhanyagolandó azonban, hogy az első állampolgársági törvényünk (1879. évi L. törvénycikk) hatálybalépése óta számos nemzetközi és nemzeti szabályozás foglalkozott a magyar diaszpórával. Ugyan a jelenleg hatályos állampolgársági törvényünk teszi elsőként lehetővé hazánkban a többes állampolgárságot, azonban mellette már régóta számos jogszabály fogalmaz meg előnyöket a külföldi magyarok számára.<sup>19</sup>

A 2001. évi LXXII. törvény (*Státusztörvény*) jelentős mérföldkő volt a kisebbségi magyarok és hazánk viszonyában. Számos kedvezményt nyújtott a szomszédos államok magyar kisebbségeihez tartozó személyeknek és családjaiknak, például a kulturális identitás erősítése, a munkavállalás, a társadalom- és egészségbiztosítás terén. Három évvel később, 2004-ben népszavazást tartottak arról, hogy kérelemre magyar állampolgárságot kaphasson-e kedvezményes honosítással az a személy, aki magát magyar nemzetiségűnek vallja, de nem hazánkban élő, nem magyar állampolgár, viszont magyar nemzetiségét a megalkotandó törvényben meghatározott módon igazolja.<sup>20</sup> A kérdés tekintetében eredménytelenül zárult a népszavazás, hiszen az eredményességhez szükséges határt, tehát az akkori összes választópolgár egynegyedét (kb. 2 millió fő) nem érte el sem az „igen”, sem a „nem” választ adók száma. Ennek ellenére a népszavazás tisztán kifejezte az állam támogató törekvését.

15 Uo. 5/A. §

16 A trianoni békeszerződés teljes szövege.

17 1921. évi XXXIII. törvénycikk

18 Romsics (2010)

19 Sik-Tóth (2000) 185–190.

20 Országos népszavazás 2004.

Az említett történelmi események, törvények és népi megmozdulások összességében mind meghatározó szerepet játszottak az „egyszerűsített” honosítás szükségességének felismerésében.

## **Az „egyszerűsített” honosítási eljárás bevezetése**

Hazánk, szuverenitásából adódóan, szabadon határozza meg a magyar állampolgárság megszerzésére vonatkozó szabályokat. Ezt a jogot az 1997-ben kelt, az állampolgárságról szóló európai egyezmény<sup>21</sup> szintén deklarálja. A magyar állampolgárságról szóló 1993. évi LV. törvény módosítása 2011. január 1-től hatályos,<sup>22</sup> szabályai 2013. március 1-től módosultak, a Magyar Egyszerűsítési Program keretében. Ettől kezdve az a személy is igényelhet „egyszerűsített” honosítást, aki legalább tíz éve él magyar állampolgárral házasságban, vagy öt éve, és született közös gyermekük.<sup>23</sup>

## **Az „egyszerűsített” honosítási eljárás**

Miért egyszerűsített? A törvényalkotó kevesebb feltételt állít a kérelmezők elé? Gyorsabb az eljárás? A válasz mindkét kérdésre: igen! Az „egyszerűsített” honosítási eljárás alanyi körét a jelenleg hatályos állampolgársági törvény 4. §-ának (3) és (3a) bekezdése szabályozza. A honosítás ezen formáját az a személy kérelmezheti, aki bizonyítja, hogy valamely egyenes ági felmenője magyar állampolgár, vagy valószínűsíti magyar származását és igazolja a nyelvtudását. A törvény a valószínűsítésre azért ad lehetőséget, mert egyes népcsoportok tagjai, például a csángók, nem tudják hivatalos dokumentumokkal bizonyítani a származásukat. Ennek kiküszöbölésére a hatóságok rendelkezésére áll egy csángó személy- és helységneveket felsoroló lista. A benne szereplő nevek valamelyikének megjelenése a kérelmező hivatalos irataiban elegendő a magyar származás valószínűsítéséhez. Ezek a születéskori személy- és helységnevekre vonatkoznak. 2013. március 1-jén kibővült az alanyi kör. Ettől a naptól a jogalkotó nem csak a magyar kisebbség számára kínál lehetőséget az „egyszerűsített” honosítási eljárás indítványozására. Az is igényelheti, aki tíz éve érvényes házasságban él olyan személlyel, aki a kérelem beadásakor magyar állampolgár, vagy csupán öt éve házasodtak össze, azonban született közös gyermekük. Ezen túlmenően a jelenleg hatályos állampolgársági törvény visszahonosításra vonatkozó 5. §-a szintén az „egyszerűsített” honosítás körébe tartozik. Ennek alanyi köre a volt magyar állampolgárookra terjed ki, akiknek ugyanazon feltételeket kell teljesíteniük, mint az előbb említett személyi köröknek. A kérelmezőnek az általános és kedvezményes honosításnál említett kritériumok közül csupán kettőnek kell eleget tennie: a magyar jog szerint nem lehet büntetett előéletű, a kérelem elbírálásakor nem lehet folyamatban ellene büntetőeljárás, valamint a honosítása semmiképpen nem sértheti Magyarország köz- és nemzetbiztonságát.

21 Kihirdette a 2002. évi III. törvény.

22 *Állampolgársági ügyek.*

23 1993. évi LV. törvény, 4. § (3a)

Az egyik leglényegesebb feltétel, amely nem érvényesül az általános honosítási kritériumok közül, a magyar nyelvű alkotmányos alapismeretek vizsgatétel, amely a magyar nyelvtudás és kultúra ismeretét vizsgálja. Az „egyszerűsített” honosítás célcsoportját a kisebbségben élő magyarok képezik, akik ugyan más ország fennhatósága alá tartoznak, mégis ismerik a magyar nyelvet és ápolják a kultúrát. Azonban a nyelvismeretük nem feltétlenül olyan magas szintű, mint a Magyarországon született személyeknek. Sokan erős tájszólással beszélnek, a nyelvtani szabályoknak nem minden esetben megfelelően. Ám mégis magyarul! Tehát az állampolgársági alapismeretek vizsga magyar nyelvű abszolválása esetükben szükségtelen lenne. A nyelvismeret felmérésére azonban szükség van, így erre a kérelem benyújtása során kerül sor, szóban. A kérelmezőnek nem szükséges anyanyelvi szinten beszélnie, elegendő, hogy a magyar nyelv használatával képes legyen a hivatalos ügyeinek intézésére.

Az eljárás egyszerűsége nemcsak a törvényi feltételek redukálásában és könnyítésében merül ki, hanem a benyújtási lehetőségek bővítésében is. A kérelem lakóhelytől függetlenül bárhol beadható, határon innen és túl is. Magyarországon az ügyfél a fővárosi és a megyei kormányhivatalok járási hivatalaihoz, a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal regionális igazgatóságaihoz valamint a kormányablakokhoz fordulhat a kérelmével. Ha azonban számára kedvezőbb a külföldi kérelmezés, erre is lehetősége van bármely magyar külképviseleten, a magyar konzuli tisztviselőknél. Az állampolgársági kérelemhez több dokumentum csatolandó: a kérelmező születési anyakönyvi kivonata, a családi állapotát igazoló dokumentumok (pl. házassági anyakönyvi kivonat), a hajdani magyar állampolgárságot igazoló dokumentumok vagy a magyar származást bizonyító iratok, végül – attól függően, hogy Magyarországon vagy külföldön él-e – egy vagy két darab igazolványkép. Az idegen nyelvű dokumentumokat viszonzossági gyakorlat vagy nemzetközi szerződés eltérő rendelkezésének hiányában hiteles magyar nyelvű fordítással, ha elháríthatlan akadály nem gátolja, diplomáciai felülhitelesítéssel ellátva kell csatolni.<sup>24</sup>

Amennyiben az ügyfél és kérelme megfelel a törvényi feltételeknek, az ügyet előterjesztik döntésre a köztársasági elnökhöz. Erre a benyújtástól számított három hónap áll rendelkezésre. Ezt követően a köztársasági elnök dönt a kérelem elfogadásáról vagy elutasításáról. A pozitív döntés következtében honosított személynek lehetősége van kiválasztani azt a helyet, ahol állampolgársági esküt vagy fogadalmat kíván tenni. Ez szintén megvalósulhat Magyarországon vagy külföldön. Hazánkban polgármesterek előtt, külhonban a külképviseleteken, a nagykövetek, főkonzulok, konzulok jelenlétében kerülhet erre sor. Az állampolgárságot a fogadalom- vagy eskütétel napján szerzi meg az adott személy.

## Statisztikai adatok

Az alábbi statisztikák célja azt szemléltetni, hogy a jogszabály-módosítás általi könnyítések (például a magyarországi megélhetés és lakhatás feltételének nem érvényesülése)

<sup>24</sup> A kérelem benyújtása.

következtében hány személy nyújtotta be kérelmét, s a benyújtások közül a legtöbbre hol került sor. Aktuálisabb részletes nyilvános információ hiányában az adatok a 2011. január 1-jétől 2014. augusztus 31-ig benyújtott kérelmekről adnak tájékoztatást.

## A tíz legtöbb kérelmet befogadó külképviselő

Az 1. táblázat a külképviseltek közötti kérelmezések megoszlását mutatja be, azonban minden külképviselő említése végtelen listát eredményezne, ezért az adatok mindössze a tíz legtöbb kérelmet befogadó külképviselő közötti megoszlást szemléltetik. A táblázat alapján jól kivehető, hogy külföldön a legtöbben Romániában nyújtották be kérelmüket, összesen 244 908 fő. A nevesített külképviselőken benyújtott kérelmeknél szinte minden esetben elfogadták az indítványozást, csupán a benyújtott kérelmek 0,46 százalékát utasították el.<sup>25</sup>

1. táblázat: A tíz legtöbb kérelmet elbíráló külképviselőten benyújtott kérelmek megoszlása

	<b>Elfogadott</b>	<b>%</b>	<b>Elutasított</b>	<b>%</b>	<b>Összesen</b>
<b>Csíkszereda (ROU)</b>	159 532	99,92	127	0,08	159 659
<b>Kolozsvár (ROU)</b>	84 490	99,11	759	0,89	85 249
<b>Szabadka (SRB)</b>	76 718	99,68	247	0,32	76 965
<b>Beregszász (UKR)</b>	11 877	99,05	114	0,95	11 991
<b>Ungvár (UKR)</b>	9411	99,47	50	0,53	9461
<b>Belgrád (SRB)</b>	4888	98,35	82	1,65	4970
<b>Bukarest (ROU)</b>	3839	99,69	12	0,31	3851
<b>London (ENG)</b>	2050	98,75	26	1,25	2076
<b>Tel-Aviv (ISR)</b>	1880	90,65	194	9,35	2074
<b>München (GER)</b>	1498	98,68	20	1,32	1518
<b>Összesen</b>	356 183	99,54	1631	0,46	357 814

A külképviselőken és a belföldi hivataloknál benyújtott kérelmek közötti megoszlás elemzésének célja azt vizsgálni, hogy mennyire kedvező a kérelmezők számára az, hogy nem szükséges Magyarországra utazniuk az állampolgársági kérelem benyújtása érdekében. A 2014 szeptemberéig benyújtott valamivel több mint 628 ezer kérelemből a 607 ezret meghaladja a pozitív döntések száma. Csúpn 20 870 főt utasítottak el, s ez az összes benyújtott kérelemnek mindössze a 3,32 százalékát teszi ki.<sup>26</sup> Jól megfigyelhető továbbá, hogy a magyar külképviselőken jóval többen nyújtották be kérelmüket, mint Magyarországon. Tehát a lakhatással kapcsolatos törvényi feltétel eltörlése rendkívül kedvező a kérelmezők számára.

<sup>25</sup> Egyszerűsített honosítási adatok területi bontásban.

<sup>26</sup> Uo.

2. táblázat: A külképviseleteken és a belföldi hivataloknál benyújtott kérelmek közötti megoszlás

	<b>Elfogadott</b>	<b>%</b>	<b>Elutasított</b>	<b>%</b>	<b>Összesen</b>
<b>Külképviseletek</b>	369 162	99,45	2043	0,55	371 205
<b>Belföld</b>	237 996	92,67	18 827	7,33	256 823
<b>Összesen</b>	607 191	96,68	20 870	3,32	628 028

## Az „egyszerűsített” honosítási eljárás pozitív és negatív visszacsengései

### Pozitívumok

Egyértelműen pozitívan hat a honosított személy életére az állampolgárság megszerzése, hiszen számos létbiztonságot erősítő jog száll rá. Az állampolgárság birtokában a külföldiekhez, hontalanokhoz képest többletjogokkal és többletkötelezettségekkel rendelkezik Magyarországon. Például joga van a szociális biztonsághoz vagy a művelődéshez, választójoga teljes. Azonban köteles védelmezni Magyarországot, és amennyiben nagykorú férfi, rendkívüli állapot idején kötelezettsége van katonai szolgálat teljesítésére. Az „egyszerűsített” honosítási eljárás során állampolgárságot szerző személyek közül azok, akik nem rendelkeznek magyarországi lakóhellyel, egyes állampolgári jogok és kötelezettségek alól kivételt képeznek. Például a polgári védelmi kötelezettség nem vonatkozik rájuk, azonban az országgyűlési képviselők választásán mindössze egy pártlistára szavazhatnak.

Sokak számára nem az előbb említett jogosítványok, hanem egyéb lehetőségek teszik vonzóvá az állampolgárság megszerzését. Mivel Magyarország tagja az Európai Uniónak és a schengeni övezetnek, állampolgárai uniós polgárként szabadon mozoghatnak ezen területeken belül, emellett jóval egyszerűbb számukra a külső határok átlépése is. Magyarország bizonyos államokat érintő vízummentessége szintén rendkívül kecsegtető. Többek között az USA-ba vagy Ausztráliába is vízummentesen utazhatnak be az ország állampolgárai. Ezt a két állam által kötött bilaterális szerződés teszi lehetővé, így a magyar állampolgárság az uniós polgárok számára szintén vonzó.<sup>27</sup>

Rengeteg kérelmező mozgatórugója azonban nem az egyszerűbb mobilitás, hanem az, hogy a magyar nemzethez tartozást dokumentáltan is bizonyíthassa. Már az „egyszerűsített” honosítás bevezetése előtt is túlnyomórészt a magyar származás adta az okot az állampolgárság kérelmezésére, a módosítást követően pedig ez jelentősen megnövekedett. Az eskütétel után az új magyar állampolgárok emlékkönyvbe írhatnak. Volt, aki például a következőképp fogalmazott: „Köszönöm a szüleim és nagyszüleim nevében is, akik már nem élhették meg ezt a pillanatot.” Vagy: „Köszönöm Magyarországnak, hogy magáévá fogadott a sok történelmi hányattatás után is.”<sup>28</sup> Ugyan a fiatalok többsége

<sup>27</sup> Románok is igénylik a magyar állampolgárságot Erdélyben.

<sup>28</sup> Mire jó a magyar állampolgárság?



munkavállalási célból (is) igényli az állampolgárságot, az idősebb generációk tömegével kérelmezik azt kizárólag a nemzeti hovatartozásuk kifejezésére. Számos kérelmező pedig családgyesítési célból szeretne magyar állampolgárrá válni, mivel a jelenleg érvényes határok megalkotásakor több család szakadt ketté.

## **Negatívumok**

Korábban említésre kerültek olyan országok, amelyek szintén támogatják a kedvezőbb úton történő állampolgárság-szerzést, valamint a kettős állampolgárságot. Azonban mellettük több állam a napjainkban is ellenzi a kettős állampolgárságot. A határaikon belül élők így választás előtt állnak: megszerzik a magyar állampolgárságot és egyúttal elveszítik a régit, vagy inkább megtartják az eredeti állampolgárságukat.

Szlovákiában például a magyar állampolgársági törvény módosítását követő 24 órán belül hagyták jóvá azt a törvényt, amely szerint az a személy, aki más ország állampolgárságát megszerzi, elveszíti a szlovák állampolgárságát. 2015 februárjában annyival módosult a szabályozás, hogy az, aki a másik állampolgársága szerinti országban bejelentett lakóhellyel rendelkezik, valamint életvitelszerűen huzamosabb ideig ott tartózkodik, visszakérheti a szlovák állampolgárságát. Azonban ez a magyar származásúak számára nem jelent könnyedséget, hiszen javarészt az anyaországuk iránti érzelmi kötődésük miatt kérelmezik a honosításukat, a lakhelyük elhagyása nélkül.<sup>29</sup> Ukrajnában nincs egyetértés a kettős állampolgárságot illetően, de az állam alapvetően ellenzi azt. Ez abban nyilvánul meg, hogy területén a másik állampolgárság nem érvényesül, csak az ukrán. Tehát az állam jelenleg a másik állampolgárság figyelmen kívül hagyásával lép fel a kettős állampolgárság ellen.<sup>30</sup> Ausztria szintén ellenzi a kettős állampolgárságot. Amennyiben valaki nem kap engedélyt az osztrák állampolgárság megtartására egy másik felvételét követően, ám ő mégis szándékosan megszerzi azt, elveszíti az osztrák állampolgárságát.<sup>31</sup>

Magyarországon főként a 2014. szeptemberi „botrány” érintette negatívan az „egyszerűsített” honosítást. Egy internetes hírportál akkori állítása szerint több tízezeren szereztek magyar állampolgárságot különböző bűnszervezetek, korrupt hivatalnokok, ügyvédek és polgármesterek közreműködésével.<sup>32</sup> Wetzl Tamás, nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár erre minden kétséget eloszlató választ adott. Kijelentette, hogy számos intézkedést hajtanak végre az állampolgárság megszerzésével kapcsolatos visszaélések lehetőségének kizárására. A helyettes államtitkár elismerte, hogy volt példa visszaélésre, ám megközelítőleg sem olyan mértékben, mint azt az adott hírportál állította.<sup>33</sup> Ezen eset kiragadása azért lényeges, mert érezteti, hogy az „egyszerűsített” honosítás sem mentes a bűnelkövetők próbálkozásaitól. Azonban a rendőrség és a nemzetbiztonságért felelős szervezetek igyekeznek kiszűrni a törvényszegőket.

29 Visszakapott szlovák állampolgárság.

30 Ukrajna engedélyezheti a kettős állampolgárságot.

31 Állampolgárság az Európai Unió országaiban.

32 Ukrán maffia osztja tízezerrel a magyar állampolgárságot.

33 Wetzl: A kormány mindent megtesz, hogy ne legyen kiskapu.

Az ellenőrzést a kérelmezés elfogadásának törvényi feltétele is indokolja, miszerint az ügyfél nem lehet veszélyes Magyarországra, és büntetlen előéletűnek kell lennie.

## Konklúzió

Az „egyszerűsített” honosítás, a nevével ellentétben, egy rendkívül összetett eljárás. Ez nem csupán az eljárásra vonatkozik, hanem mindenre, amely hozzá köthető. A múltra, amely megalapozta, a jelenre, amelyben alkalmazzák, valamint a jövőre, amelyet befolyásol. Igénylése mégis egyszerű, s ezáltal a határon túli magyarok gyorsabban magyar állampolgárrá válhatnak, mint korábban. Emellett jóval könnyebben teljesíthető feltételeknek kell megfelelniük, mint más honosítási formák igénylése esetén. Az ügyintézők rendkívüli figyelmet szentelnek arra, hogy az eljárásokat a lehető legrövidebb időn belül lefolytassák, emellett a magyarnyelv-ismeret megállapításánál fokozott figyelemmel vizsgálják a nyelvtudást a visszaélések kiküszöbölésére. Mondhatni, ez a törvényi könnyítés az ügyintézők számára nehézség. Összességében viszont az eljárás elérte a célját, hiszen a határon túli magyarok közelebb kerültek Magyarországhoz.

## IRODALOMJEGYZÉK

### *Felhasznált szakirodalom*

- Halász Iván (2009): *Állampolgárság, migráció és integráció*. Budapest, MTA.  
Liszakayné Nagy Éva Katalin (2000): *A hontalanság problémája*. Budapest, RTF.  
Lőrincz Aranka – Parragi Mária (2013): *Állampolgársági jog és jogalkalmazás*. Budapest, NKE.  
Romsics Ignác (2010): Trianon okai. In: *Népszabadság*, 06. 05.  
Sik Endre – Tóth Judit (2000): *Diskurzusok a vándorlásról*. Budapest, MTA.

### *Jogforrások*

1921. évi XXXIII. törvénycikk  
1993. évi LV. törvény  
2002. évi III. törvény  
2013. évi V. törvény  
Magyarország Alaptörvénye

### *Internetes források*

- A kérelem benyújtása*. Forrás: [http://allampolgarsag.gov.hu/index.php?option=com\\_content&view=article&id=53&Itemid=34](http://allampolgarsag.gov.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=53&Itemid=34) (2014. 09. 04.)  
*A trianoni békeszerződés teljes szövege*. Forrás: [www.trianon.hu/keret.phtml?trianon/tria1920/bekeszerz.phtml](http://www.trianon.hu/keret.phtml?trianon/tria1920/bekeszerz.phtml) (2014. 09. 10.)  
*Állampolgárság az Európai Unió országaiban*. Forrás: [www.europainstitut.hu/index.php/24-sonstiges/911-allampolgarsag-besznyak](http://www.europainstitut.hu/index.php/24-sonstiges/911-allampolgarsag-besznyak) (2014. 10. 01.)  
*Állampolgársági ügyek*. Forrás: [www.mfa.gov.hu/kulkepvisolet/US/hu/Konzuliinfo/allampolgarsagi\\_ugyek.htm?printable=true](http://www.mfa.gov.hu/kulkepvisolet/US/hu/Konzuliinfo/allampolgarsagi_ugyek.htm?printable=true) (2014. 08. 04.)

- Csehország engedélyezi a kettős állampolgárságot.* Forrás: [http://kitekinto.hu/europa/2013/07/01/csehorszag\\_engedelyezi\\_a\\_ketts\\_allampolgarsagot/#.VAYpuGugWM8](http://kitekinto.hu/europa/2013/07/01/csehorszag_engedelyezi_a_ketts_allampolgarsagot/#.VAYpuGugWM8) (2014. 09. 02.)
- Dr. Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes a törvény kapcsán elmondott beszéde.* Forrás: [http://allampolgarsag.gov.hu/index.php?option=com\\_content&view=article&id=142:semjen&catid=43:torveny&Itemid=72](http://allampolgarsag.gov.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=142:semjen&catid=43:torveny&Itemid=72) (2014. 08. 04.)
- Egyszerűsített honosítási adatok területi bontásban.* Forrás: <http://kimittud.atlatszo.hu/request/egyszerusített-honositasi-adatok>  
[http://kitekinto.hu/karpat-medence/2010/02/02/ismet\\_konnyitettek\\_az\\_allampolgarsag-szerzest/#.VAX-pmugWM8](http://kitekinto.hu/karpat-medence/2010/02/02/ismet_konnyitettek_az_allampolgarsag-szerzest/#.VAX-pmugWM8) (2014. 09. 02.)
- [http://nol.hu/kulfold/roman\\_allampolgarsag\\_-\\_ot\\_honap\\_alatt-425921](http://nol.hu/kulfold/roman_allampolgarsag_-_ot_honap_alatt-425921) (2014. 09. 02.)
- Ismét könnyítették az állampolgárság-szerzést.*
- Mire jó a magyar állampolgárság?* Forrás: [www.erdelyinaplo.ro/aktualis/osszeallitasok/mire-jo-a-magyar-allampolgarsag/print](http://www.erdelyinaplo.ro/aktualis/osszeallitasok/mire-jo-a-magyar-allampolgarsag/print) (2014. 10. 11.)
- Országos népszavazás 2004.* Forrás: [http://valasztas.hu/hu/ovb/45/45\\_0.html](http://valasztas.hu/hu/ovb/45/45_0.html) (2014. 09. 11.)
- Román állampolgárság öt hónap alatt.*
- Románok is igénylik a magyar állampolgárságot Erdélyben.* Forrás: [www.erdely.ma/kozeletunk.php?id=154534&cim=romanok\\_is\\_igenylik\\_a\\_magyar\\_allampolgarsagot\\_erdelyben\\_video](http://www.erdely.ma/kozeletunk.php?id=154534&cim=romanok_is_igenylik_a_magyar_allampolgarsagot_erdelyben_video) (2014. 10. 06.)
- Ukrajna engedélyezheti a kettős állampolgárságot.* Forrás: <http://vs.hu/kozelet/osszes/ukrajna-engedelyezheti-a-kettos-allampolgarsagot-0305#!s0> (2014. 10. 03.)
- Ukrán maffia osztja tízezerrel a magyar állampolgárságot.* Forrás: [http://index.hu/gazdasag/2014/09/16/magyar\\_nyelven\\_szavaltak\\_szep\\_magyar\\_szoveget/](http://index.hu/gazdasag/2014/09/16/magyar_nyelven_szavaltak_szep_magyar_szoveget/) (2014. 10. 06.)
- Visszakapott szlovák állampolgárság.* Forrás: [www.jogiforum.hu/hirek/33200](http://www.jogiforum.hu/hirek/33200) (2015. 03. 13.)
- Wetzsel: A kormány mindent megtesz, hogy ne legyen kiskapu.* Forrás: [www.hirado.hu/2014/09/18/wetzsel-a-kormany-mindent-megtesz-hogy-ne-legyen-kiskapu/](http://www.hirado.hu/2014/09/18/wetzsel-a-kormany-mindent-megtesz-hogy-ne-legyen-kiskapu/) (2014. 10. 06.)

## SUMMARY

### **Simply Hungarian – or Simplified Acquisition of the Hungarian Citizenship**

LUDÁNYI Ágnes

*The aim of the simplified naturalization is to offer the opportunity of getting the citizenship through an easier procedure, mainly for Hungarians living in minority. However, in 2013 the scope of subjects was broadened to persons without Hungarian ancestry. The full knowledge of simplified naturalization contains the knowledge of its background, the law modification, the process and, last but not least, the results.*

**Keywords:** getting citizenship, easier procedure, law modification